

TÜSİAD

TÜSİAD

ULUSLARARASI KOORDİNATÖRÜ VE

AB TEMSİLCİSİ DR. BAHADIR KALEAĞASI'NIN

“NEGATİF FAİZ POLİTİKALARI”

TOPLANTISI KONUŞMASI

4 Kasım 2016

InterContinental Otel İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxoffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Değerli Misafirler ve Sayın Basın Mensupları;

TÜSİAD - Koç Üniversitesi iş birliği ile oluşturulan Ekonomik Araştırma Forumu tarafından düzenlenen “Negatif Faiz Politikaları” başlıklı Konferansımıza hoş geldiniz.

Sizleri, TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Küresel Krizden bu yana tüm dünyada, ama özellikle gelişmiş ekonomilerde yaygınlaşan ekonomik durağanlık ve düşük enflasyon oranları bu ülkelerin merkez bankalarını geleneksel olmayan para politikası uygulamalarına yöneltti. Öncelikli olarak Amerika Merkez Bankası tarafından uygulanan varlık alımları yoluyla miktarsal genişleme birkaç denemenin ardından ekonominin ılımlı büyümesine destek oldu ve işgücü piyasasının Amerika’da normale dönmesine katkı sağladı. Ancak normalleşme hala çok uzak görünüyor. Sizin de bildiğiniz gibi Amerika Merkez Bankası varlık alımını sonlandırdı ve adım adım faiz arttırmaya çalışıyor ancak faizler hala sıfıra yakın, tarihsel olarak hiç görmediğimiz kadar düşük seviyelerde.

Avrupa ve Japonya’da ise varlık alım programlarının yanında negatif faiz uygulamaları da başlatıldı. Bu politikaların henüz iç talebi istenilen düzeyde canlandıramadığını ve enflasyonu da hala hedeflenen düzeye çıkarmayı başaramadığını görüyoruz. Dolayısıyla uygulama süresi giderek uzuyor ve negatif faiz politikasının faydalarının yanında maliyetleri ve yarattığı potansiyel riskler giderek daha fazla tartışma konusu haline geliyor.

Hiç şüphesiz ki, negatif faiz politikalarının bu denli yaygın ve uzun soluklu olması gerçek anlamda olağanüstü bir dönemden geçtiğimizi gösteriyor. Günümüzde dünyada sıfırın altında getiri ile işlem gören devlet tahvili 10 trilyon dolara ulaşmış durumda. Gelecekte koyduğundan daha az para alacağını bile bile kim bu tahvilleri, niye alıyor? Bu durum daha ne kadar sürdürülebilir? Bu politikaların finansal piyasalar, tasarruf oranları ve gelir dağılımı üzerine etkileri nedir?

Negatif getiri ile işlem gören devlet tahvil hacminin bu kadar yüksek artışa sahip olması ve yayılmasıyla oluşan riskler, negatif faiz uygulamalarının getiri ve götürülerini daha iyi anlaşılmasını ve tartışılmasını son derece önemli kılıyor. Birazdan değerli konuşmacılarımız da bu politikaların farklı ülkelerdeki uygulamalarını detaylı bir şekilde anlatacaklar ve bu konularda daha iyi bir fikir sahibi olmamıza katkıda bulunacaklar.

Değerli konuklar,

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler bu yeni küresel ortam ve olağanüstü politikalardan elbette etkileniyor. Türkiye'nin mali disiplini, bütçe açığının Maastricht Kriterleri çerçevesinde kalmaya devam etmesi ve iyi denetlenen güçlü bir bankacılık sistemine sahip olması, gelişmiş ülkelerde negatif faiz nedeniyle yüksek getiri sağlayamayan uluslararası yatırımcıların Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere ilgisini canlı tutuyor.

Diğer bir yandan bu politikaların kurda ve piyasalarda yarattığı dalgalanmalar, özel sektörün borçluluğunu, dolayısıyla riskliliğini artırıyor. Küresel düşük talep ortamından da olumsuz etkilenen yatırımlar ve ihracatın büyümeye eskisi kadar katkı vermiyor olması nedeniyle Türkiye ekonomisi, potansiyelinin altında büyüyor.

Negatif faiz uygulayan merkez bankalarının amaçlarından biri, iç talebi canlandırarak büyüme oranında artış sağlamak ve enflasyonu artırmak. Ülkemizdeyse yüksek enflasyon hala önemli bir problem. Büyüme ise zaten ağırlıklı olarak iç talep ile sağlanıyor. Zaman zaman dünyada faizler bu kadar düşük hatta negatif iken neden Türkiye'de yüksek sorusunun sorulduğunu duyuyoruz. Bu soruya yanıt ararken ve para politikalarını karşılaştırırken ekonomik yapılarındaki farkların gözden kaçırılmaması gerekiyor.

Ayrıca unutmamamız gereken başka bir husus da bir ülkenin kalkınmasının para politikası ile sağlanabilmesinin mümkün olmadığıdır. TÜSİAD olarak yapısal reformların önemini her fırsatta dile getiriyoruz. Kısa vadeli büyümeyi destekleyici politikalar yeterli değil. Uzun vadede Türkiye'yi bir üst gelir grubuna taşıyacak, 21. yy ekonomisinin ihtiyaçlarına cevap veren, dijital dönüşümü sağlayacak reformları hızlandırmak zorundayız. Dijital ekonomiye geçişten kopuk olarak faiz politikalarıyla ilgili ekonomik büyüme tartışıyor olmak takdir edersiniz ki akılcı bir yaklaşım olmamaktadır.

İş dünyası olarak, kurumların bağımsızlığı ile hukukun üstünlüğünün perçinlendiği ve yapısal reformlar ile rekabet gücünü artırmış, eğitim reformu ile nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamış, dijital dünyayla entegre olmuş bir ekonomiye ihtiyacımız var. Bütün bunların şimdiye kadar Türkiye'deki denkleminde, kurgusunda Avrupa Birliği ile ilişkilerimizdeki rolü tekrardan daha enerjik daha aktif hale getirmezsek tüm bu denklem bozulur. Yeni denklem arayışları içinse zamanımız olmadığı şüphesiz.

Davetli konuşmacılarımıza ve katılımınız için sizlere teşekkür ediyorum.